

איך יוצאים מהתפילה ?

ברכות ט: מכדי, האי יהיו לרצון אמרי פי - משמע לבסוף ומשמע מעיקרא - דבעינא למימר. מאי טעמא תקנוהו רבנן לאחר שמונה עשרה ברכות? לימרו מעיקרא! - אמר רבי יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי: הואיל ולא אמרו דוד אלא לאחר שמונה עשרה פרשיות, לפיכך תקינו רבנן לאחר שמונה עשרה ברכות.

עין אי"ה ברכות א קי"ט: כשנבא לדון אימתי ראוי להתפלל תפילה קצרה על התפילה שתהי' לרצון, אם לפני התפילה או לאחר, אז יש לנו פנים לכל אחד משני הצדדים. יש יתרון להתפלל תפילה זו לפני התפילה, כי היא תעורר לב האדם שתהי' תפילתו בכונה רצו', וזוהי שלמות גדולה... אבל לעומת זה יש יתרון במה שיאמר אח"כ אחר התפילה, כי ראוי לשום אל לב, כי תכלית התפילה היא שתוסיף תת פרי'ה בהנהגת האדם, שיהיו טובות וכשרות ג"כ אחר תפילתו, מעין של התרוממות נפשו בתפילתו. וכדברי החבר בכוזרי, שמאור התפילה יגיה הנפש וימשך עד עת תפילה אחרת, שתלך הלך והתקדר מעט עד אשר תחדש אורה בתפילה האחרת. א"כ ראוי להתפלל אחר התפילה שיהיו לרצון הדברים והגיון הלב, שבכלל זה הרצון הוא שפעלו פעולתם יפה על הנפש גם באותן השעות שהוא נפרד מהתפילה. על כן היה דוד נעים זמירות ישראל, הוא הגבר הוקם על, דהיינו שיש לו קיימא בעלייתו ברגשותיו הנעלות. כי היה משתדל שיהיו מעשיו דומים לרגשותיו הגבוהות בעת תפילתו תפילת ישרים, וממנו נלמד עקר תועלת הבאה מהשתפכות הנפש לפני קונה בתפילתה, שהיא הדרך הקרובה אל ההנהגה התמידית בחיים, וממילא ילמד האדם לקדש את החיים, עד שיהיו קרובים לרגשי הקודש המושכלות בשעות הקדושות של התפילה.

ברכות לא: ויחשבה עלי לשכרה - מכאן, ששכור אסור להתפלל, ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין.

עין אי"ה ברכות ה כא: חובת התפילה היא לא רק עבודתה לשעתה כי אם שתפעול גם כן על סדרי המעשים של אחר התפילה. והשיכור אם שהוא נח להתרגש אפילו לטוב ולצדק, אבל אינו ראוי לכוון קצב ומדה טובה וישרה למעשיו על פי הרגשו. כי הכוחות המוסריים צריכים דעה נוחה ומיושבת להבדיל בין הקודש ובין החול בין הטמא ובין הטהורה, והשיכור כל העולם דומה לו כמשור ואינו יכול להכיר ערך ההשחתה שבמעשים בלתי הגונים, ע"כ אסור להתפלל.

ברכות ל"ב: המתפלל צריך לשהות שעה אחת לאחר תפילתו, שנאמר: "אך צדיקים יודו לשמך, ישבו ישרים את פניך".

עין אי"ה ברכות ה פ"ז: כבר ביארנו, שפעולת התפילה צריכה להתפשט לא רק על זמנה בלבד, כי אם שע"י התרוממות והתקדשות הנפש שבתפילה יתקדשו כל ארחות החיים, שכולם יהיו קדושים והולכים לתכלית האמת והצדק, "בכל דרכיך דעהו". וע"ז תשמש ישיבת השעה שלאחר התפילה, לקשר ציורי מדעו ורגשותיו הרמות בשעת התפילה עם דרכי חיינו הגשמיים כולם. וזוהי מדרגת הישר שאינו פורש מעסקי עוה"ז כי אם עושה בהם ומרחיבם, מגדילים ומאדירם, לתכלית ההצלחה האמתית. והיא היתה מדת האבות כפי שמסופר בתורה מעסקיהם הגשמיים, כד' חוה"ל בשער הפרישות. וכבר אמרו חז"ל שאברהם יצחק ויעקב נקראו ישרים. כי זאת היא מדרגת הישר, שלבו שמח בכל טוב שהשפיע ד' הטוב בעולם, "ולישרי לב שמחה", וטהרת נפשו ותומתו תנחהו להיות משתלם מכל דבר, ומוסיף בישובו של עולם ושכלולו ועם זה יוסיף שלימות והצלחה אמיתית.

ברכות לד: אל יתפלל אדם אלא בבית שיש שם חלונות **ברכות ה, קכד:** התפילה היא אמנם עבודה מתיחדת בנפש המתפלל, אבל התנאי ההכרחי להשלמתה שתפעול על המתפלל, הוא ידיעתו השלמה בערכו אל כל העולם החיצון, אז יפעול שלימות נאה על עצמו וזולתו. אבל מי שההתייחסות בעבודתו המיוחדת תביאהו להפרד מכל יחס אל העולם החיצוני, לא יבא לתכלית שלימות התפילה, שהיא צריכה להחיות את האדם להיות מוכן לפעול ולהתפעל בצדק ויושר ע"פ רוח ד' שתעוררהו. על כן אל יתפלל אדם אלא בבית שיש בו חלונות, שאפשרות הראיה אל העולם החיצוני תעוררהו על חובתו אל העולם כולו שהוא חי בו.

